

BügelHajema

Plek voor ideeën

Oplegnotitie

Opdrachtgever: Gemeente Borger-Odoorn

projectnummer: 030.00.01.27.00

Onderwerp: Oplegnotitie planMER bestemmingsplannen Buitengebied en acht dorpen in Borger-Odoorn

Datum: 07-11-2016

Inleiding

De gemeente Borger-Odoorn heeft het voornemen om nieuwe bestemmingsplannen voor haar buitengebied en acht dorpen vast te stellen. Voor de besluitvorming over de bestemmingsplannen is de m.e.r.-procedure doorlopen omdat de plannen kader stellend zijn voor de mogelijke uitbreiding van agrarische bedrijven en er mogelijk verdroging kan optreden van het Natura 2000-gebied Drouwenerzand.

De Commissie voor de milieueffectrapportage heeft op 7 juni 2016 een toetsingsadvies over het milieueffectrapport uitgebracht. De Commissie heeft bij de toetsing van het planMER een aantal aandachtspunten geformuleerd. De Commissie acht het heroverwegen en (indien nodig) verwerken van die aandachtspunten essentieel voor de gemeenteraad om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen bij de besluitvorming over het bestemmingsplan.

De Commissie adviseert om een aanvulling op het planMER op te stellen voordat over de betreffende bestemmingsplannen wordt besloten. Deze aanvulling is opgenomen in voorliggend memo. Dit memo dient dan ook in samenhang te worden gelezen met het planMER en het toetsingsadvies van de Commissie m.e.r.

Opmerkingen uit het Toetsingsadvies

In haar toetsingsadvies maakt de Commissie, samengevat, de volgende opmerkingen:

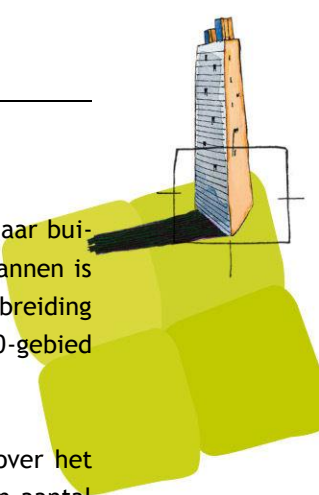
1. De referentiesituatie voor de bepaling van de effecten voor stikstofdepositie op nabijgelegen Natura 2000-gebieden gaat uit van de vergunde situatie in plaats van de huidige feitelijke situatie. Dit levert waarschijnlijk een overschatting van de bestaande stikstofemissies en - deposities op en een onderschatting van de te verwachten stikstofemissies en - deposities.
2. Het planMER maakt niet inzichtelijk dat de geboden planologische ontwikkelingsruimte daadwerkelijk kan worden benut. De restricties door stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden en de effecten ten aanzien van geurhinder en luchtkwaliteit (fijn stof) zijn onvoldoende in beeld gebracht. Daarmee is niet duidelijk of het plan uitvoerbaar is binnen de kaders van de Natuurbeschermingswet 1998, Wet geurhinder en veehouderij en het Besluit luchtkwaliteit.

BügelHajema, Adviseurs voor leefomgeving en omgevingsrecht BNSP

Vaart NZ 50, 9401 GN Assen T 0592 316 206

E info@bugelhajema.nl W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen, Leeuwarden en Amersfoort

3. De beschrijving voor landschap is onvoldoende gedifferentieerd om als basis te kunnen dienen voor de effectbeschrijving. Daarmee zijn de beschreven effecten van het voornemen en het alternatief niet navolgbaar.

Aanvulling planMER

Ad 1. Referentiesituatie

Advies Commissie

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het planMER de huidige, feitelijke situatie (en daarmee de vergelijkingsbasis voor de Passende Beoordeling op bedrijfsniveau in beeld te brengen.

Reactie gemeente/aanvulling

De gemeente beschikt (zoals overigens nagenoeg iedere gemeente) momenteel niet over de huidige feitelijke situatie per bedrijf. Om aan het advies van de Commissie m.e.r. tegemoet te komen, worden alle relevante agrarische bedrijven aangeschreven, teneinde een goed beeld te krijgen van de huidige feitelijke situatie per bedrijf. Dit proces is in volle gang en voor 1^e Exloërmond al afgerond. Op basis van de te ontvangen gegevens worden maatwerkberekeningen gemaakt.

Ad 2. Maximale invulling plan

2.1 Natura 2000

Advies Commissie

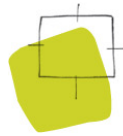
De Commissie adviseert om in een aanvulling op het planMER en de Passende beoordeling een uitvoerbaar alternatief te beschrijven. De Commissie adviseert dit te doen door inzichtelijk te maken dat de maximale geboden planologische ontwikkelingsruimte, binnen de restrictie dat toename van stikstofdepositie niet is toegestaan, daadwerkelijk kan worden benut door toepassing van maatregelen.

Reactie gemeente/aanvulling

In de huidige situatie bedraagt de totale ammoniakemissie ongeveer 237.000 kg/jaar. Uitgaande van de Best Beschikbare Technieken bedraagt de totale ammoniakemissie 370.000 kg/jaar. Dit houdt in dat een totale invulling van de maximaal geboden ontwikkelingsruimte (bouwvlak van 2 hectare) op basis van de huidige technieken nog niet mogelijk is. Deze technieken worden echter continu aangepast en verbeterd waardoor het niet ondenkbaar is dat op termijn (binnen de planperiode van 10 jaar) een volledige invulling van 2 hectare wel mogelijk wordt.

Daarnaast wordt opgemerkt dat de opgenomen maat van 2 hectare is opgenomen in de (door de raad vastgestelde) Nota van Uitgangspunten. De gemeente acht het ongewenst die maat opnieuw ter discussie te stellen. De bestemmingsplannen zullen daarom op dit punt niet worden aangepast.

2.2 Geur

Advies Commissie

De commissie adviseert om in een aanvulling op het planMER een kwantitatieve onderbouwing van het geuronderzoek op te nemen, waarbij in ieder geval wordt bekeken in hoeverre in de huidige situatie sprake is van geurhinder en in hoeverre uitbreidingen van veehouderijen lokaal kunnen leiden tot overschrijdingen van de geurnormen en cumulatief leiden tot aantasting van de leefkwaliteit. De Commissie adviseert daarnaast om mitigerende maatregelen te beschrijven om deze eventuele onaanvaardbare belasting te verminderen. En vervolgens op basis hiervan te bepalen welke uitbreidingen van veehouderijen wenselijk en mogelijk zijn.

Reactie gemeente/aanvulling

Uit het resultaat van het voor het planMER uitgevoerde geuronderzoek blijkt dat er sprake is van een grote toename van de geurbelasting en geurhinder in de gemeente Borger-Odoorn wanneer gebruik gemaakt wordt van alle mogelijkheden op grond van het bestemmingsplan voor het uitbreiden van veehouderijbedrijven. Het onderzoek geeft het effect wanneer alle bedrijven in het plangebied maximaal uitbreiden. Vanzelfsprekend zal dit in de praktijk niet aan de orde zijn. Een planMER dient echter uit te gaan van de maximale mogelijkheden.

Het advies van de Commissie om overschrijdingen van de wettelijke normen voor 'individuele' geurbelasting vast te stellen is niet aan de orde. Immers: toetsing aan het aspect geur vindt plaats bij vervolgbesluiten zoals het verlenen van een vergunning. Deze beoordeling vindt wat betreft de geurbelasting van afzonderlijke veehouderijbedrijven op grond van de Wet geurhinder en veehouderij ook al plaats voor het verlenen van een vergunning. Overschrijdingen worden via die wet- en regelgeving voorkómen.

Er bestaat geen aanleiding de bestemmingsplannen op dit punt aan te passen.

2.3 Fijn stof

Advies Commissie

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het planMER, uitgaande van de maximale mogelijkheden van het voornemen te bepalen wat de emissie van fijn stof is of, en zo ja waar, lokaal de normen voor luchtkwaliteit worden overschreden. De Commissie adviseert op basis daarvan te bepalen welke uitbreidingen van veehouderijen wenselijk en mogelijk zijn.

Reactie gemeente/aanvulling

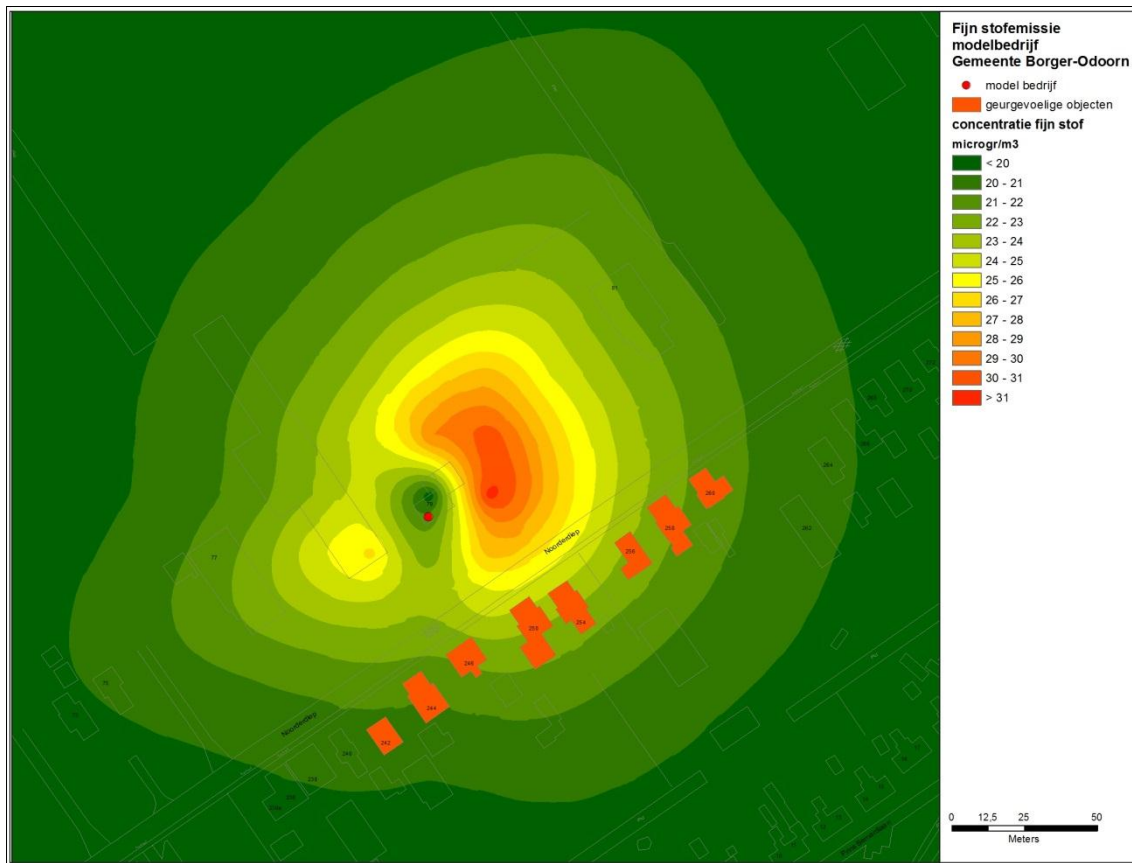
Naar aanleiding van de opmerkingen van de Commissie is een aanvullende berekening gemaakt waarbij rekening is gehouden met een pluimveehouderij (vanuit milieuoogpunt de meest milieubelastende bedrijfsvorm) met de mogelijkheid voor een uitbreiding tot 2 ha, gelegen binnen de bebouwde kom. In onderstaande tabel is de emissie van fijn stof van een dergelijk bedrijf berekend.

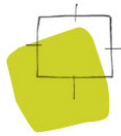
Berekening emissie fijn stof intensieve veehouderij - vleeskuikens E5 (worst case)

fijn stof		bouwblok
Grootte bouwblok		20.000 m ²
Te benutten bouwblok	70%	14.000 m ²
Ruimte per vleesvleeskuiken (praktijkwaarde)		0.1111 m ²
Maximum aantal vleeskuikens		126.013 stuks
Fijn stof emissiefactor		22.0 gram/dier/jr.
Totale fijn stofemissie		2.772.277 gr/jr.

Er is een illustratieve berekening gemaakt van de emissie van fijn stof van een bestaande pluimveehouderij aan het Noorderdiep 79, in de bebouwde kom van Nieuw Buinen. Dichtbij deze pluimveehouderij staan burgerwoningen. De berekening laat zien dat op circa 100 meter afstand van deze bestaande intensieve veehouderij, uitgaande van het voornemen, de effecten nauwelijks meetbaar zijn (zie onderstaande afbeelding).

Toename fijn stof agrarische model bedrijf (pluimvee) binnen bebouwde kom)

De op korte afstand gelegen woningen aan het Noorderdiep 242 tot 260 kennen een toename van maximaal 5 tot 6 microgram/m³. Hiermee blijft de emissie van fijn stof ruim onder de norm van 40 µg/m³ (zie onderstaande tabel).

Te beschermen object	RD X Coord.	RD Y Coord.	Concentratie	Overschrijding
Naam:	[m]	[m]	[microgram/m³]	[dagen]
Noorderdiep 242	258 741	553 302	20.80	13.1
Noorderdiep 244	258 753	553 318	21.55	16.8
Noorderdiep 246	258 770	553 328	22.46	19.4
Noorderdiep 250	258 790	553 343	24.28	24.9
Noorderdiep 254	258 803	553 348	23.98	21.9
Noorderdiep 256	258 826	553 366	23.28	14.3
Noorderdiep 258	258 837	553 378	22.71	13.3
Noorderdiep 260	258 851	553 388	21.84	9.9

Het effect van het voornemen wordt ingeschat als licht negatief. Er bestaat geen aanleiding de bestemmingsplannen op dit punt aan te passen.

Ad 3. Landschap

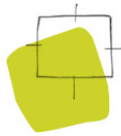
Advies Commissie

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het planMER de waardebeoordeling van de drie landschapstypen navolgbaar toe te lichten en om vervolgens navolgbaar de effecten en de mogelijke inpassingsmaatregelen te beschrijven die het voornemen en het alternatief hebben op de verschillende landschapstypen.

Reactie gemeente/aanvulling

De opmerkingen van de commissie betreffen vooral de navolgbaarheid van de effectbeoordeling ten gevolge van uitbreidingen van agrarische bedrijven en de inconsistentie van de beoordeling met de tabellen. Ten aanzien van dat laatste punt is de gehele effectbeoordeling nagelopen. In onderstaande tekst is aangegeven hoe het planMER op de door de commissie genoemde punten wordt aangevuld en aangepast. In een grijze arcering zijn de wijzigingen aangegeven.

Tabel 7.3 is niet bedoeld om de verschillende landschappelijke waarden te exact te kwantificeren. De tabel geeft enkel aan of in de betreffende deelgebieden waarden aanwezig zijn. Een plus geeft aan dat het gebied van waarde of grote waarde is voor het betreffende onderdeel. Een 0 betekent dat de waarden niet of vrijwel niet aanwezig zijn. Het heeft geen zin om hier een nadere nuancering in aan te brengen: Enerzijds omdat het toekennen van waarden deels subjectief zijn, maar bovenal zal hierover ongetwijfeld een ongewenste discussie over ontstaan. In de voorgaande tekst van het planMER zijn de waarden uitgebreid beschreven. In de effectbeoordeling is wel een nadere nuancering gemaakt ten aanzien van de omvang van het effect. Ten aanzien van archeologische waarden is de tabel aangepast: Deze komen namelijk wel in de Hondsrug en de Hunzelaagte voor.

Tabel 7.3. Waardebepaling

	Hondsrug	Hunzelaagte	Veenkoloniën
Landschap			
Landschapsstructuren	+	+	+
Ruimtelijk-visuele kenmerken	+	+	+
Aardkundige waarden	+	+	0
Cultuurhistorie			
Historisch geografische patronen	+	+	0
Historisch bouwkundige elementen	+	0	+
Archeologische waarden	+	+	0

Ten aanzien van de effecten wordt wel een nadere nuancering aangebracht:

Aan de effecten zijn plussen en minnen toegekend, op een 5-punts-schaal (zie tabel 7.1).

Tabel 7.4. Beoordelingsscores

Score	betekenis beoordeling scenario 's
--	aanzienlijke verslechtering ten opzichte van de referentiesituatie
-	verslechtering ten opzichte van de referentiesituatie
0	verbetering noch verslechtering ten opzichte van de referentiesituatie
+	verbetering ten opzichte van de referentiesituatie
++	aanzienlijke verbetering ten opzichte van de referentiesituatie

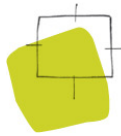
Milieueffecten landschap

Uitbreiding agrarische bouwpercelen

Uitbreiding van de agrarische sector is van alle jaren. Het bestemmingsplan bouwt daarop voort en biedt de agrarische sector de mogelijkheid om te kunnen groeien. De uitbreiding van de agrarische sector is vooral van invloed op de landschapsstructuren en de ruimtelijk-visuele kenmerken van het landschap en vanuit de cultuurhistorie op historisch-geografische patronen en historisch bouwkundige elementen.

Daar waar de archeologische waarden hoog zijn is een dubbelbestemming Archeologie opgenomen die zich richt op het beschermen en veilig stellen van deze waarden. De aardkundige waarden binnen de bestemming zijn vooral pingoruïnes. Vanwege hun archeologische waarde zijn ze op die manier beschermd. De effecten van het vergroten van de agrarische bebouwing op deze twee onderdelen worden daarom in beide gevallen als neutraal (0) beschouwd.

De agrarische sector is voortdurend in beweging. Verbreding en vergroting zijn daarbij aan de 'orde van de dag'. Met deze ontwikkelingsruimte faciliteert het bestemmingsplan alle ontwikkelingen die al gaande zijn. De effecten van het voornemen worden per landschapstype uitgelicht.

Hondsrug

Het essenlandschap op de Hondsrug heeft weliswaar op structuurniveau gezien een forse maat, maar is op perceelniveau toch ook kleinschalig. Dat blijkt onder andere uit de verkaveling, de maatvoering van de oorspronkelijke bebouwing en opzet van de agrarische erven. Uitbreiding van agrarische erven betekent ook een opschaling van deze erven. De kleine schaal komt daarmee onder druk. Stallen kunnen fors hoger worden dan de oorspronkelijke boerderij (maximale goothoogte 5,5 m, maximale bouwhoogte 14 m). Bovendien is de positie van de stallen niet op voorhand vastgelegd. Het van oudsher aanwezige onderscheid tussen een voorerf en een achtererf kan daarmee worden doorbroken, net als de onregelmatige opzet ervan.

Bij een opschaling van erven naar een omvang van 2 hectare is het verplicht een inrichtingsplan te overleggen, waarbij landschappelijke waarden naast een goede bedrijfsvoering van belang zijn.

Omdat de vergroting van erven binnen het gegeven bouwvlak belangrijke effecten heeft op de kleinschaligheid van het erf en de directe omgeving, wordt het effect op de landschapsstructuren en ruimtelijk-visuele kenmerken als **aanzienlijk negatief (-) beoordeeld**.

Belangrijke historisch geografische elementen zijn de essen. De essen zijn van een aanduiding voorzien die de openheid moet handhaven. Deze aanduiding zorgt ervoor dat binnen deze gronden geen gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mogen worden gebouwd. Uitbreiding van erven op deze van oudsher onbebouwde gronden is daarmee niet mogelijk. Ook het reliëf van de essen blijft behouden omdat ze bovendien vallen binnen een dubbelbestemming 'Waarde cultuurhistorie 1' die het egaliseren of afvlakken van natuurlijk reliëf niet toestaat. Ook het verharderen van zandpaden of wijzigen van klinkerwegen is niet toegestaan zonder dringende maatschappelijke noodzaak.

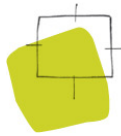
Omdat het bovendien niet in de verwachting ligt dat het karakteristieke wegenpatroon door de uitbreiding van de erven onder druk komt te staan wordt het effect op de historisch geografische patronen als neutraal (0) beoordeeld.

Op de Hondsrug zijn vele historische (voormalige) boerenerven te vinden. Veel van deze erven kunnen als karakteristiek worden beschouwd. In het bestemmingsplan zijn hier echter geen nadere voorwaarden aan verbonden. Dat betekent dat zowel de plaatsing van de bebouwing als de maatvoering van nieuwe bouwwerken niet aan extra eisen is verbonden. De effecten op historisch bouwkundige elementen wordt daarom als negatief (-) beschouwd.

Hunzedal

De agrarische erven in het Hunzedal liggen vrijwel allemaal langs de rand in de randveenontginningslinten. Deze linten worden gekenmerkt door bebouwing in een wisselende rooilijn en vaak fraai beplante, kleinschalige erven.

Bij een verdergaande groei van de agrarische sector kan de kleinschaligheid van de ontginningslinten onder druk komen. De agrarische erven in de linten krijgen bij recht een bouwvlak van 1,5

hectare. Een nog verdergaande groei van het erf tot 2 hectare is mogelijk met een wijzigingsbevoegdheid. Aan deze bevoegdheid is de verplichting van het opstellen van een inpassingsplan gekoppeld, waarbij nadrukkelijk ook de landschappelijke karakteristiek aan bod komt. Dat maakt het mogelijk om de erven op een bij de ontginningslinten passende wijze vorm te geven, waarbij ook de overgang naar het weidse achterliggende landschap wordt meegenomen. Omdat de bedrijven in een lint zijn gelegen en er vrijwel geen verspreide bedrijven in dit deelgebied voorkomen zijn de effecten op landschapsstructuren en ruimtelijk-visuele kenmerken dan ook geringer dan op de Hondsrug. De effecten worden dan ook als negatief (-) beoordeeld.

De historische relatie tussen de randveenontginningsdorpen en de bijbehorende esdorpen staat niet onder druk bij de vergroting van agrarische bedrijven. Dat geldt ook voor het slingerend verloop van de linten. Bovendien kunnen er nadere eisen worden gesteld aan de plaatsing van nieuwe bebouwing en mag geen onevenredige afbreuk worden gedaan aan de cultuurhistorische waarden. Het effect op historisch geografische patronen wordt als neutraal (o) gezien.

De erven in de randveenontginningen zijn relatief kleinschalig. In het bestemmingsplan wordt hier echter geen rekening mee gehouden. Op deze erven is dus evenzeer uitbreiding van agrarische bebouwing mogelijk als elders. Gezien de maat en de schaal van de huidige erven en de aanwezige karakteristieke bebouwing, wordt verwacht dat uitbreiding van het erf zonder nadere randvoorwaarden een negatieve invloed zal hebben op historisch bouwkundige elementen (negatief (-)).

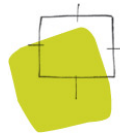
Veenkoloniën

De veenkoloniën hebben een rationele verkavelingsopzet met een duidelijke ordening van kanalen, vaarten, wijken en wegen. Het gebied heeft een robuuste landschappelijke structuur. De meeste agrarische erven zijn onderdeel van de bebouwingslinten langs de gedempte kanalen.

De agrarische erven liggen direct aan de weg of aan het kanaal en zijn meestal compact van opzet. De opzet van de erven is meest eenduidig: een woonhuis op het voorerf en stal(len) op het achtererf. Het ligt voor de hand dat een vergroting van het erf voortbouwt op dit onderscheid. Uitbreiding en vergroting van agrarische erven kan dan ook relatief eenvoudig in dit landschapstype worden ingepast, waarbij de bestaande verkavelingsstructuur gehandhaafd blijft.

Desondanks vraagt de uitbreiding van agrarische bebouwing wel zorgvuldigheid. De impact van nieuwe stallen in het open landschap is groot. Een passende landschappelijke inpassing kan zorgdragen voor een goede overgang van erf naar omgeving. In het bestemmingsplan zijn hiervoor echter geen regels opgenomen, tenzij een vergroting van het bouwvlak tot 2 hectare aan de orde is.

Omdat de bebouwing geconcentreerd is in dichte lintdorpen vindt er bij uitbreiding van de bedrijven geen of nauwelijks aantasting plaats van de landschapsstructuren: Het grofmazige, grootschalige open landschap blijft volledig intact. Het valt niet op als hier langs de randen tussen de lintdorpen en het akkerbouwgebied enige bebouwing wordt bijgeplaatst. Het contrast tussen de ver-

dichting van de lintdorpen en het grootschalige akkerbouwgebied blijft eveneens in stand. Het effect op de landschapsstructuren wordt daarom als neutraal (o) beschouwd. De ruimtelijk-visuele effecten worden, juist vanwege het ontbreken van een passend kader voor de inpassing van grote erven als negatief (-) beoordeeld.

De historisch geografisch waardevolle patronen bestaan vooral uit het systeem van kanalen, vaarten en wijken. De verwachting bestaat dat de nog niet gedempte vaarten niet onder druk staan bij de vergroting van agrarische erven. Uitbreiding van erven kan wel ten koste gaan van het wijkenpatroon. Maar in gebieden waar het wijkenpatroon nog sterk in samenhang aanwezig is, is dat aangegeven met een dubbelbestemming 'Waarde - Cultuurhistorie 2'. In deze gebieden is een omgevingsvergunning nodig voor het mogen dempen van sloten. Hierdoor is de verwachting dat in die gebieden het wijkenpatroon in stand zal blijven. De effecten worden daarom als neutraal (o) gezien.

In het gebied staan boerderijen en kleine voormalige veenarbeiderswoningen. De maatvoering van de boerderijen is zodanig, dat nieuwe stallen in maat en schaal daar op aan kunnen sluiten. Nieuwe stallen zijn wel vaak fors groter dan de kleinschalige veenarbeiderswoningen. Maar gelet op de situering van deze woningen, is de kans dat nieuwe stallen deze bebouwing zal overvleugelen beperkt. De effecten op historisch bouwkundige elementen worden daarom als neutraal (o) beschouwd.

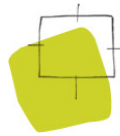
Tabel 7.5. Effectbeoordeling uitbreiding agrarische sector per deelgebied

	Hondsrug	Hunzedal	Veenkoloniën
Landschap			
Landschapsstructuren	--	-	o
Ruimtelijk-visuele kenmerken	--	-	-
Aardkundige waarden	o	o	o
Cultuurhistorie			
Historisch geografische patronen	o	o	o
Historisch bouwkundige elementen	-	-	o
Archeologische waarden	o	o	o

Recreatie

Recreatieve terreinen kunnen een impact hebben op de landschappelijke en historische structuren en patronen en de ruimtelijk-visuele kenmerken van het landschap. Grootschalige vormen van dagen verblijfsrecreatie worden in het bestemmingsplan niet toegestaan. Wel is de aanleg van kleinschalige kampeerterreinen in het buitengebied - met uitzondering van de Hondsrug - mogelijk. Omdat deze kampeerterreinen een maximale omvang hebben van 25 plaatsen zijn effecten op de landschappelijke structuren verwaarloosbaar.

Voor camperplaatsen biedt de gemeente in totaal ruimte aan maximaal 50 plaatsen in de hele gemeente. Per overnachtingsplaats mag het aantal plaatsen niet meer bedragen dan 5-10. De verwachting is dan ook dat het effect op de landschappelijke structuren beperkt zal zijn (neutraal 0).

Het ruimtelijk beeld zal, afhankelijk van de locatie waar overnachtingsplaatsen voor campers worden gerealiseerd, veranderen. Kampeerterrainen hebben een andere uitstraling, waardoor het silhouet van de bestaande erven kan veranderen. Maar omdat aan de realisatie van deze terreinen de verplichting van een landschappelijke inpassing is gekoppeld, is de verwachting dat de effecten op de ruimtelijk-visuele kenmerken neutraal (o) zijn.

De mogelijkheden voor bed-and-breakfast in bestaande panden in het hele plangebied kunnen gevolgen hebben voor aanwezige historisch bouwkundige elementen. Anderzijds geeft de mogelijkheid voor bed-and-breakfast in historische panden extra gebruiksmogelijkheden die de instandhouding ervan bevorderen. Het effect wordt dan ook als neutraal (0) gezien.

Aardkundige en archeologische waarden zijn beschermd. Bovendien ligt het niet voor de hand dat deze waarden door recreatieve ontwikkelingen worden aangetast. De effecten van de recreatie op deze laatstgenoemde twee aspecten worden daarom neutraal (0) beschouwd.

Kassenbouw

Het bestemmingsplan Buitengebied Borger-Odoorn maakt het mogelijk om binnen de agrarische kwekerijbestemming bij recht de bestaande kassen met 20% uit te breiden. Aan de plaatsing en inpassing van kassen zijn geen voorwaarden verbonden, anders dan dat ze achter de voorgevelrooilijn van de bedrijfswoning moeten worden gerealiseerd. Ten opzichte van de huidige situatie kan dit effect op de ruimtelijk-visuele kenmerken, ongeacht het landschapstype als negatief (-) worden beschouwd. Voor de overige effecten kan worden aangesloten bij de constatering zoals die zijn gedaan bij uitbreiding van de agrarische sector.

Beoordeling van de milieueffecten

Tabel 7.6. Effectbeoordeling landschap, cultuurhistorie en archeologie (zonder onderscheid in deelgebieden)

	Uitbreiding agrarische sector	Recreatie	Glastuinbouw
Landschap			
Landschapsstructuren	-	o	nvt
Ruimtelijk-visuele kenmerken	-	o	-
Aardkundige waarden	o	o	nvt
Cultuurhistorie			
Historisch geografische patronen	o	o	nvt
Historisch bouwkundige elementen	-	o	nvt
Archeologische waarden	o	o	nvt

De uitbreiding van de agrarische bouwpercelen kan in meer of mindere mate een negatief effect hebben op het landschap. Bij een opschaling van de agrarische erven naar een omvang van 2 hectare bevatten de bestemmingsplannen al de verplichting om een inrichtingsplan te overleggen, waarbij landschappelijke waarden naast een goede bedrijfsvoering van belang zijn. In aanvulling hierop zal in de bestemmingsplannen voor de dorpen nog een extra bepaling voor de landschappe-

Ideeën voor een plek

lijke inpassing worden opgenomen voor het uitbreiden van de bedrijfsbebouwing binnen de bestaande bouwpercelen. De gemeente stelt voor het buitengebied een afzonderlijke nota op over het landschap, dat kaders zal stellen voor de landschappelijke inpassing.

Melkveehouderijen, Mestkalverenbedrijven, pluimveehouderijen, varkenshouderijen, paardenhouderijen en maneges in buitengebied

Emissie Ammoniak										Diersoort 1			Diersoort 2			Diersoort 3			Diersoort 4			Diersoort 5			Diersoort 6		
FID	Naam	Adres	Postcode	Woonplaats	Categorie	X	Y	Int. veehouderij/ Grondgebonden bedr.	Aantal dieren	emissie stalsysteem	emissie/diercategori	Aantal dieren	emissie stalsysteem	emissie/diercategori	Aantal dieren	emissie stalsysteem	emissie/diercategori	Aantal dieren	emissie stalsysteem	emissie/diercategori	Aantal dieren	emissie stalsysteem	emissie/diercategori	Aantal dieren	emissie stalsysteem	emissie/diercategori	
1001		Dorpsstraat 14	9527 TC	Bronneger	manege	251153	552121	GGB	3 K1	5,000	15	9 K3	3,100	28													
1002		2e Valthermond 11	7877 TB	2e Valthermond	melkrundvee	265392	546425	GGB	30 a1.100.1	9,500	285	15 A3	3,900	59	15 A6.100	7,200	108										
1003		Strengenweg 05	9531 TE	Borger	melkrundvee	247001	549380	GGB	451 a4.100	2,500	1128	60 A7	9,500	570	20 K1	5,000	100	145 A3	3,900	566							
1004		Strengenweg 03	9531 TE	Borger	melkrundvee	246751	549412	GGB	250 a1.100.1	9,500	2375	35 A3	3,900	137													
1005		Strengenweg 09	9531 TE	Borger	melkrundvee	246443	549458	GGB	95 a6	8,800	836	60 A3	3,900	234	10 A5.2	7,200	72	40 B1	0,700	28	1 K1	5,000	5				
1006		Strengenweg 14	9531 TE	Borger	melkrundvee	246145	549510	GGB	111 a1.6.1.	9,500	1055	68 A3	3,900	265													
1007		Stroetendijk 3	9531 TD	Borger	melkrundvee	245826	548795	GGB	106 a2	5,300	562	90 A3	3,900	351	1 A7.100	9,500	10	30 A7	7,200	216	5 B1	0,700	4				
1008		Vorrelsweg 1	9531 TM	Borger	melkrundvee	247811	549363	GGB	143 A1.9	4,100	586	110 A3	3,900	429	132 A1.100.1	9,500	1254										
1009		Buinerstraat 2	9526 TE	Bronnegerveen	melkrundvee	251978	552361	GGB	66 a1.100.1	8,800	581	6 A3	3,900	23													
1010		Dorpsstraat 1	9526 TC	Bronnegerveen	melkrundvee	252437	552832	GGB			0																
1011		Dorpsstraat 7	9526 TC	Bronnegerveen	melkrundvee	252535	553083	GGB	104 a1.100.1	8,800	915	33 A3	3,900	129	6 A1.1	4,300	26	1 A3	3,900	4							
1012		Exloërweg 13	9528 RL	Buinen	melkrundvee	253346	548716	GGB			0																
1013		Lindenlaan 11	9528 RH	Buinen	melkrundvee	252874	550117	GGB	90 a2	11,000	990	85 A3	3,900	332													
1014		Voorbosweg 17	9528 TA	Buinen	melkrundvee	252258	549035	GGB			0																
1015		Noorderstraat 43	9524 PB	Buinerveen	melkrundvee	254989	552365	GGB	23 a1.100.1	9,500	219	20 A3	3,900	78													
1016		Lemenweg 13	9533 TB	Drouwen	melkrundvee	251173	553244	GGB	107 a3	3,900	417	6 K1	5,000	30	3 K4	1,300	4										
1017		Stobbenweg 6	9533 TA	Drouwen	melkrundvee	250311	552493	GGB			0																
1018		Hoofdstraat 6	9525 TE	Drouwenerveen	melkrundvee	253896	554106	GGB	107 a2	11,000	1177	50 A3	3,900	195													
1019		Borgerderstraat 2	9536 PA	Ees	melkrundvee	250226	548033	GGB	58 A2	11,000	638	36 A3	3,900	140	47 A5	2,500	118	3 A7	9,500	29							
1020		Schaapstreek 5	9536 TB	Ees	melkrundvee	250191	545826	GGB	116 a1.3	4,400	510	82 A3	3,900	320													
1021		Dorpsstraat 18	9537 TC	Eesergroen	melkrundvee	248417	545166	GGB	127 a3	3,900	495	147 A1.100.1	9,500	1397													
1022		Turfdijk 4	9537 TD	Eesergroen	melkrundvee	247942	545440	GGB	156 A1.100	13,000	2028	115 A3	4,400	506													
1023		Witkoelenweg 2	9537 TE	Eesergroen	melkrundvee	249032	545651	GGB	127 A1.6.1	9,5	1207	91 A3	3,900	355													
1024		Bosweg 1/ 1a	7858 TA	Eeserveen	melkrundvee	246667	544687	GGB	130 a1.100.2	11,000	1430	110 A1.12.2	9,500	1045	170 A3	3,900	663										
1025		Bosweg 2	7858 TA	Eeserveen	melkrundvee	246056	545042	GGB	141 a1.6.1	9,500	1340	53 A3	3,900	207	30 A3	3,900	117										
1026		Kanaalstraat 13	7858 TE	Eeserveen	melkrundvee	247304	544370	GGB	110 a1.100.1	9,500	1045	77 A3	3,900	300													
1027		Ellertsweg 9	9535 TA	Ellertshaar	melkrundvee	245664	545842	GGB	80 a1.100.1	9,500	760	50 A3	3,900	195	3 K1	5,000	15										
1028		Buinerweg 10	7875 TC	Exloo	melkrundvee	254244	546784	GGB	100 a1.100.1	9,500	950	40 A3	3,900	156	110 A6	7,200	792										
1029		Buinerweg 21	7875 TC	Exloo	melkrundvee	253964	547243	GGB	80 a1.100.1	9,500	760	60 A3	3,900	234													
1030		Hoofdweg 8	7871 TB	Klijndijk	melkrundvee	253659	540211	GGB	65 a1.100.1	9,500	618	55 A3	3,900	215													
1031		Zijtak 9	7871 TA	Klijndijk	melkrundvee	253060	539310	GGB	75 a1.100.1	9,500	713	70 A3	3,900	273													
1032		Tweederdedeweg 21	9521 LA	Nieuw-Buinen	melkrundvee	259541	552330	GGB	125 A1.100.1	9,500	1188	90 A3 3,900	3,900	351													
1033		Achterweg 2	7874 TL	Odoornerveen	melkrundvee	252031	539962	GGB	50 a1.100.1	9,500	475	30 A3	3,900	117													
1034		Achterweg 30	7874 TM	Odoornerveen	melkrundvee	248330	542834	GGB	87 a1.100.1	9,500	827	220 A1.100.2	11,000	2420	215 A3	3,900	839										
1035		Valtherblokken Noord 21	9433 PG	Valthermond	melkrundvee	257224	542589	GGB	180 A1.100.1	9,500	1710	155 A3	3,900	605													
1036		Brink 7A	9534 PB	Westdorp	melkrundvee	247922	547147	GGB	100 a1.6.2	11,000	1100	71 A3	3,900	277	2 A7	9,500	19										
1037		De Mepscheweg 1	9534 PD	Westdorp	melkrundvee	247730	547135	GGB	3 K3	5,000	15																
1038		Ellertsweg 2	9535 TA	Westdorp	melkrundvee	247962	547410	GGB			0																
1039		Schoonloërstraat 02	9534 PC	Westdorp	melkrundvee	247663	547385	GGB	24 a1.100.1	8,800	211	17 A3	3,900	66	2 K2	4,600	9										
1040		Schoonloërstraat 11	9534 TA	Westdorp	melkrundvee	246963	547502	GGB	68 a1.100.1	8,800	598	58 A3	3,900	226	1 K3	3,900	4										
1041		Schoonloërstraat 13	9534 TA	Westdorp	melkrundvee	246811	547570	GGB	84 a1.100.1	9,500	798	26 A3	3,900	101	14 A4.100	2,500	35										
1042		Schoonloërstraat 14	9534 TA	Westdorp	melkrundvee	245389	547860	GGB	100 a1.100.1	9,500	950																
1043		Schoonloërstraat 15	9534 TA	Westdorp	melkrundvee	245551	547823	GGB	109 A1.100	13,000	1417	102 A3.100	4,400	449													
1044		Rolderstraat 8	9531 TC	Borger	paardenhouderij	247579	550140	GGB	?? K1	5,000	0																
1045		Rolderstraat 12	9513 TC	Borger	paardenhouderij	246765	550444	GGB			0																
1046		Strengenweg 11	9531 TE	Borger	paardenhouderij	246209	549449	GGB	45 K1	5,000	225																
1047		Voorbosweg 5-7	9528 TA	Buinen	paardenhouderij	252881	549413	GGB	25 K1	5,000	125																
1048		Voorbosweg 10	9528 TA	Buinen	paardenhouderij	252912	549484	GGB	25 K1	5,000	125																
1049		Noorderstraat 46	9525 TC	Drouwenerveen	paardenhouderij	253091	555690	GGB	10 K1	5,000	50	5 K1	2,100	11													
1050		Zuideind 8A	9525 TK	Drouwenerveen	paardenhouderij	254245	553453	GGB	20 K1	5,000	100	30 K2	2,100	63													
1051		Valtherweg 29	7875 TA	Exloo	paardenhouderij	255783	543632	GGB			0																
1052		Kavelingen 40	7876 TE	Valthermond	paardenhouderij	264268	548462	GGB	10 K1	5,000	50	15 K2	2,100	32													
1053		Schoonloërstraat 8A	9534 TA	Westdorp	paardenhouderij	246475	547880	GGB	39 K1	5,000	195	20 K2	2,100	42	2 K3	3,100	6										
2001		Strengenweg 10	9531 TE	Borger	mestkalveren	246535	549548	IV	1535 A4.2	1,100	1689	405 A6	5,300														

Diersoort 7			Diersoort 8			Diersoort 9			Diersoort 10			emissie kg/jr/bedrijf	
Aantal dieren stalbeschrijving (RAV- code)	emissie stalsysteem	emissie/diercategori e	Aantal dieren stalbeschrijving (RAV- code)	emissie stalsysteem	emissie/diercategori e	Aantal dieren stalbeschrijving (RAV- code)	emissie stalsysteem	emissie/diercategori e	Aantal dieren stalbeschrijving (RAV- code)	emissie stalsysteem	emissie/diercategori e		
												43	1,36E-03
												452	1,43E-02
												2363	7,49E-02
												2512	7,96E-02
												1175	3,73E-02
												1320	4,18E-02
												1142	3,62E-02
												2269	7,20E-02
												604	1,92E-02
												0	0,00E+00
												1074	3,40E-02
												0	0,00E+00
												1322	4,19E-02
												0	0,00E+00
												297	9,40E-03
												451	1,43E-02
												0	0,00E+00
												1372	4,35E-02
												924	2,93E-02
												830	2,63E-02
												1892	6,00E-02
												2534	8,04E-02
												1561	4,95E-02
												3138	9,95E-02
												1663	5,27E-02
												1345	4,27E-02
												970	3,08E-02
												1898	6,02E-02
												994	3,15E-02
												832	2,64E-02
												986	3,13E-02
												1539	4,88E-02
												592	1,88E-02
												4085	1,30E-01
												2315	7,34E-02
												1396	4,43E-02
												15	4,76E-04
												0	0,00E+00
												287	9,09E-03
												829	2,63E-02
												934	2,96E-02
												950	3,01E-02
												1866	5,92E-02
												0	0,00E+00
												0	0,00E+00
												225	7,13E-03
												125	3,96E-03
												125	3,96E-03
												61	1,92E-03
												163	5,17E-03
												0	0,00E+00
												82	2,58E-03
												243	7,71E-03
												3835	1,22E-01
												1349	4,28E-02
												4145	1,31E-01
												2240	7,10E-02
												3290	1,04E-01
												8392	2,66E-01
												5184	1,64E-01
												755	2,39E-02
												8500	2,70E-01
												1161	3,68E-02
												10500	3,33E-01
												3588	1,14E-01
												2800	8,88E-02
5 D2.4	5,500	28	172 D1.3.12	4,200	722	204 D3.3.4.2	3,500	714	560 D3.4.1	2,500	1400	5641	1,79E-01
												1000	3,17E-02
												850	2,69E-02
												5555	1,76E-01
25 D3.4.2	0,800	20	1 D2.5	0,830	1	21 D1.2.18	1,250	26	668 D1.1.3.2	0,160	107	2735	8,67E-02
												2807	8,90E-02
876 D3.2.7.2.1	1,200	1051										3881	1,23E-01
												2533	8,03E-02
		1099			723			740			1507	132530	4,20E+00
0			0			0			0		7635	51791	6,8

Akkerbouwbedrijven in buitengebied

FID	Naam	Adres	Postcode	Woonplaats	Categorie	X	Y
6001	Herbers, J. G.	2e Valthermond 23	7877 TB	2e Valthermond	akkerbouw	264720	544770
6002	Maatje, E.	2e Valthermond 15	7877 TB	2e Valthermond	akkerbouw	265066	545633
6003	Schmieders, M.	Valthermussel 15	7877 TA	2e Valthermond	akkerbouw	264926	548605
6004	Schutte, J. H.	2e Valthermond 7B	7877 TB	2e Valthermond	akkerbouw	265484	546697
6005	Tonckens, R.	Valthermussel 10	7877 TA	2e Valthermond	akkerbouw	264848	548035
6006	Wortelboer, J.	Dikbroeken 19	7877 TC	2e Valthermond	akkerbouw	264013	544147
6007	Boelens, S.	Rolderstraat 6	9531 TC	Borger	akkerbouw	247697	550079
6008	Maandrikman, J.	Strengeweg 5	9531 TE	Borger	akkerbouw	246751	549412
6009	Huyben, J. A.	Stroetendijk 1	9531 TD	Borger	akkerbouw	245743	549455
6010	Klaassens, M.	Bronnegerstraat 19	9531 TG	Borger	akkerbouw	249959	550526
6011	Pepping, G.	Buinerstraat 18	9531 TJ	Borger	akkerbouw	250807	549828
6012	Seubers, E. A.	Strengeweg 8	9531 TE	Borger	akkerbouw	246709	549493
6013	Seubers, H.	Strengeweg 6	9531 TE	Borger	akkerbouw	246990	549456
6014	Dillingh, M.	Dorpsstraat 17	9527 TB	Bronneger	akkerbouw	251032	552123
6015	Everts, G.	Dorpsstraat 21	9527 TB	Bronneger	akkerbouw	251107	552143
6016	Polting, L.	Dorpsstraat 14	9527TC	Bronneger	akkerbouw	251153	552121
6017	Polting, L.	Dorpsstraat 15	9527 TB	Bronneger	akkerbouw	250973	552083
6018	Horring, M.	Havenweg 1	9528 RK	Buinen	akkerbouw	252950	550085
6019	Hulzing, E. J.	Lindenlaan 26	9528 RJ	Buinen	akkerbouw	252869	550059
6020	Halving, J.	Lindenlaan 9	9528 RH	Buinen	akkerbouw	252863	550140
6021	Heuring, G.	Exloërweg 11	9528 RL	Buinen	akkerbouw	253102	549436
6022	Kuiper, A. R.	Bronnegerstraat 20	9528 TB	Buinen	akkerbouw	252130	551410
6023	Meursing, R.	Kanaalstraat 4A	9528 PM	Buinen	akkerbouw	253092	550540
6024	Nijland, R. J.	Havenweg 2	9528 RK	Buinen	akkerbouw	252957	550035
6025	Walters, H. J.	Exloërweg 7	9528 RL	Buinen	akkerbouw	253080	549530
6026	Barélds, J.	Noorderstraat 49	9524 PC	Buinerveen	akkerbouw	254912	552680
6027	Queens, G.	Steenhopenweg 3	9533 PN	Drouwen	akkerbouw	248244	552401
6028	Hogen-Esch, J.	Noorderblokken 40	9523 TK	Drouwenermond	akkerbouw	255210	556286
6029	Dilling, H. J.	Zuideind 33	9525 TJ	Drouwenerveen	akkerbouw	254782	553219
6030	Katerberg, H.	Hoofdstraat 22	9525 TE	Drouwenerveen	akkerbouw	253559	554395
6031	Kremers, W.	Noorderstraat 4	9525 TB	Drouwenerveen	akkerbouw	253114	554937
6032	Kremers, W.	Noorderstraat 4	9524 PD	Drouwenerveen	akkerbouw	253114	554937
6033	Kroezinga, H.	Hoofdstraat 36	9525 TE	Drouwenerveen	akkerbouw	253250	554673
6034	Kroezinga, L.	Hoofdstraat 28	9525 TE	Drouwenerveen	akkerbouw	253328	554588
6035	Kruit, A. G.	Hoofdstraat 4	9525 TE	Drouwenerveen	akkerbouw	253944	554037
6036	Stoots, T. A.	Noorderstraat 16	9525 TB	Drouwenerveen	akkerbouw	252860	555283
6037	Veldman, G.	Hoofdstraat 40	9525 TE	Drouwenerveen	akkerbouw	253192	554770
6038	Doorn, H. A.	Witkoelenweg 5	9537 TE	Eesergroen	akkerbouw	249223	545670
6039	Meijering, M.	Dorpsstraat 18A	9537 TC	Eesergroen	akkerbouw	248496	545008
6040	Sikkens, A.	Eeserstraat 4	9537 TA	Eesergroen	akkerbouw	249019	546015
6041	Wubs, H.	Holtslagenweg 2	9537 TG	Eesergroen	akkerbouw	249661	546763
6042	Bos, A.	Kanaalstraat 2	7858 TE	Eeserveen	akkerbouw	247658	543352
6043	Hogenboom, J.	Bosweg 3	7858 TA	Eeserveen	akkerbouw	245873	544950
6044	Roosjen, M. T.	Brammershoopstraat 2	7858 TB	Eeserveen	akkerbouw	248799	544332
6045	Bakker, D. T.	Boermastreek 2	9574 PC	Exloërveen	akkerbouw	256806	546309
6046	Breedveld, R.	Boermastreek 12	9574 PC	Exloërveen	akkerbouw	256880	545675
6047	Broekman, J.	Exloërveen 26	9574 PB	Exloërveen	akkerbouw	256116	549001
6048	Cramer, J. H.	Boermastreek 15	9574 PC	Exloërveen	akkerbouw	256866	545504

6049	Boermastreek 16	9574 PC	Exloërveen	akkerbouw	256922	545489
6050	Exloërveen 28	9574 PB	Exloërveen	akkerbouw	256158	549154
6051	Exloërveen 9	9574 PA	Exloërveen	akkerbouw	257271	547525
6052	Exloërveen 8A	9574 PA	Exloërveen	akkerbouw	257290	547348
6053	Exloërveen 10	9574 PA	Exloërveen	akkerbouw	257299	547559
6054	Boermastreek 22	9574 PC	Exloërveen	akkerbouw	256989	544930
6055	Buinerweg 14	7875 TC	Exloo	akkerbouw	254163	547175
6056	Hoofdweg 11	7871 TB	Klijndijk	akkerbouw	253725	540135
6057	Hoofdweg 28	7871 TC	Klijndijk	akkerbouw	254068	538738
6058	Hoofdweg 30	7871 TC	Klijndijk	akkerbouw	254101	538596
6059	Hoofdweg 19B	7871 TB	Klijndijk	akkerbouw	253768	539879
6060	Borgerderweg 5	7873 TC	Odoorn	akkerbouw	252990	542101
6061	Borgerderweg 11	7873 TC	Odoorn	akkerbouw	252844	542378
6062	Borgerderweg 22	7873 TD	Odoorn	akkerbouw	252850	542519
6063	Borgerderweg 26A	7873 TD	Odoorn	akkerbouw	252780	542672
6064	Hoofdstraat 41	7873 TA	Odoorn	akkerbouw	253635	540528
6065	Haantje 7	7874 TK	Odoornerveen	akkerbouw	252561	537475
6066	Torenwijk 1	7874 TN	Odoornerveen	akkerbouw	251847	539458
6067	Vlintweg 37	7872 RH	Valthe	akkerbouw	256179	542225
6068	Drentse Mondenweg 2	7876 TA	Valthermond	akkerbouw	263158	544652
6069	Kavelingen 70	7876 TH	Valthermond	akkerbouw	264469	549854
6070	Schoonloërstraat 7	9534 TA	Westdorp	akkerbouw	247174	547412
6071	Kanaalstraat 15	9534 TD	Westdorp	akkerbouw	247405	546892
6072	Schoonloërstraat 5	9534 PC	Westdorp	akkerbouw	247561	547421
6073	Brink 12	9534 PB	Westdorp	akkerbouw	247770	547242
6074	Schoonloërstraat 10	9534 TA	Westdorp	akkerbouw	245882	547922
6075	Schoonloërstraat 9	9534 TA	Westdorp	akkerbouw	247040	547467
6076	Schaapsbergweg 72	9564 PC	Zandberg	akkerbouw	266350	548953
1	Valthermussel 10	7877 TA	2e Valthermond	akkerbouw	264848	548035
1	Rolderstraat 11	9531 TC	Borger	akkerbouw	245658	550858
2	Westdorperstraat 10	9531 TA	Borger	akkerbouw	248782	548258
1	Zuiderstraat 43	9524 PH	Buinerveen	akkerbouw	255833	549644
1	Noorderstraat 06	9525 TB	Drouwenerveen	akkerbouw	253039	555109
2	Zuideind 35	9525 TJ	Drouwenerveen	akkerbouw	254875	553133
3	Zuideind 37 en 39	9525 TJ	Drouwenerveen	akkerbouw	254884	553093
4	Brammershoopstraat 20	7858 TC	Eeserveen	akkerbouw	247617	543096
5	Brammershoopstraat 31	7859 TG	Eeserveen	akkerbouw	248453	543430
6	Kanaalstraat 04	7858 TE	Eeserveen	akkerbouw	247573	543550
7	Hoofdweg 19 A	7871 TB	Klijndijk	akkerbouw	253753	539950
1	Vlintweg 16	7872 RG	Valthe	akkerbouw	256588	541355
1	Kavelingen 44	7876 TE	Valthermond	akkerbouw	264276	548890